

Beantwoording vragen voorafgaand aan de raadscommissie

Nummer DOC-20-290825
Zaaknummer Z-19-083029
Naam commissielid T. Berlijn
Fractie Hart voor Medemblik
Onderwerp Commissievragen Hart voor Medemblik raadsie. 20-8
agendapunt 9.1 Wensen en bedenkingen concept RES-NHN
Datum waarop de vraag is gesteld 11 augustus 2020
Beantwoording uiterlijk woensdag 15:00 uur, voorafgaand aan de raadscommissie.
Portefeuillehouder
Afdeling

Inleiding

Door de ontwikkelingen met het Klimaatakkoord omdat meerdere landelijke partijen hebben aangegeven uit het klimaatakkoord te willen stappen. Is het onduidelijk wat de status van het Klimaatakkoord nu precies is en op welke manier het kabinet denkt haar duurzaamheidsdoelen te halen.

1.	Wat zijn de gevolgen voor gemeente Medemblik en de RES NHN als het klimaatakkoord wordt teruggetrokken of bijgesteld?
antwoord	Het klimaatakkoord is reeds vastgesteld en ondertekend door betrokken partijen. Ook de VNG heeft ingestemd (29-11-2019) met het Klimaatakkoord. Van terugtrekking is geen sprake.

De energietransitie is de grootste verandering sinds de tweede wereldoorlog. De energietransitie is een proces voor de komende tientallen jaren.

2.	Is het mogelijk om niet vast te houden aan de jaartallen 2030 en 2040?
Antwoord	Het Klimaatakkoord gaat uit van een CO2 reductie van 49% in 2030 en 95% in 2050. Daarnaast hebben we in Westfriesland de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Voor ons zijn dit de jaartallen waarop we ons beleid richten.

Duurzaamheidswethouder van gemeente Hoorn en lid van de stuurgroep RES NHN Samir Bashara geeft in een interview ‘Het eerlijke verhaal van een Randstad in het klein’ op Energieregio NHN aan. “Mijn rol is niet om heel erg iets te vinden, maar om het proces zo goed mogelijk te begeleiden en oog te hebben voor de realiteit van onze inwoners. Ik snap hun terughoudendheid en hun zorgen. Noord-Holland Noord moet op termijn misschien het dubbele gaan leveren van wat de regio zelf nodig heeft. Dat voelt niet voor iedereen rechtvaardig.”* <https://energieregionhn.nl/het-eerlijke-verhaal-van-een-randstad-in-het-klein>

3.	Waarom zou de RES NHN het dubbele moeten leveren van wat de regio zelf nodig heeft?
Antwoord	Het uitgangspunt van de Regionale energiestrategie is niet wat we moeten leveren, maar wat we kunnen leveren. Vanuit dit uitgangspunt is de concept RES-NHN opgesteld.
4.	Wat betekent dit voor gemeente Medemblik?
Antwoord	Zie hiervoor. Met de Westfriese gemeenten bereidden we de concept RES-NHN voor onze regio voor. Daarbij keken welke bijdrage we kunnen leveren. Hieruit vloeit de bijdrage van 1,2 TWh voort.

De participatie onderdelen van RES 1.0. 47 bijeenkomsten, 1.500 mensen hebben meegepraat bij de bijeenkomsten. Over het algemeen waren er raadsleden, Statenleden en leden van het Algemeen Bestuur aanwezig. Voor de gemeente Medemblik geldt. Per avond verwelkomde de gemeente gemiddeld 45 inwoners. Uiteindelijk hebben ongeveer 320 inwoners meegepraat.

5.	Hoe worden nog meer inwoners betrekken om bijeenkomsten te bezoeken in de toekomst?
Antwoord	In de vervolgstappen om te komen tot de RES 1.0 wordt de participatie rondom de RES-NHN voortgezet. Inmiddels doen we in Medemblik ervaring op met digitale participatie via de website Samen Medemblik. Dit kan helpen om nog meer inwoners te betrekken.
6.	Vind de gemeente het aantal 320 inwoners representatief tegen over 45.000 inwoners? Onderbouw uw antwoord.
Antwoord	Al onze inwoners nodigden we per brief uit om mee te praten over dit onderwerp. Alle inwoners die zich opgegeven hebben konden we een plek geven tijdens een van de bijeenkomsten. We organiseerden zelf een extra bijeenkomst omdat de belangstelling groter was dan verwacht. We zijn er dan ook trots op dat ruim 300 inwoners meegesproken hebben. Hierin onderscheidt onze gemeente zich ten opzichte van alle andere gemeenten (en in heel Nederland) in de energieregio Noord-Holland Noord. Natuurlijk kunnen we daarmee niet meteen zeggen dat de uitkomsten representatief zijn, maar ze geven wel een indicatie van wat bij inwoners leeft.

Hoofdstuk 2.3 Ruimtelijke samenhang. Bij energie in stedelijk gebied staat 'Daarnaast kunnen wachtgebieden en nieuw te ontwikkelen gebieden vooruitlopend ingezet worden voor zon op land.'

7.	Gaat het hierom gronden die in bezit zijn van de gemeente?
----	--

Antwoord	Dat is mogelijkheid, maar geen voorwaarde. De raad heeft eerder aangegeven dat we geen eigen gronden inzetten voor duurzame energieopwekking. Willen we dit toch, om zo de energietransitie te versnellen dan is eerst een besluit van de raad nodig.
8.	Zijn de wachtgebieden en nieuw te ontwikkelen gebieden toekomstig woningbouw grond? Of gaat het hier om agrarisch grond?
Antwoord	Het zijn gebieden die in de toekomst ontwikkeld gaan worden. Bijvoorbeeld voor het realiseren van een bedrijventerrein of een woningbouwlocatie.

Bij hoofdstuk 2.4 Energie-infrastructuur Noord-Holland Noord. Indicatie kosten, ruimtebeslag en realisatie- tijd uit te breiden of nieuwe HS/MS stations komen uit op totaal 350 miljoen gemiddeld.

9.	Voor welke groep (inwoners, gemeente, het rijk, de netbeheerder, etc.) komen deze kosten voor rekening?
Antwoord	De kosten van de aanpassing van energie-infrastructuur wordt via de energierekening betaald door alle energiegebruikers in Nederland. Dus bedrijven, inwoners, etc. Een ondernemer die een zonne- of windpark realiseert betaalt een aansluitbijdrage. De bijdrage hangt mede af van het benodigde vermogen over een jaar gezien. De netbeheerder heeft aanbevelingen gedaan in de netimpactanalyse van de concept RES-NHN, om deze maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden.
10.	Hoeveel geld moet gemeente Medemblik uiteindelijk bijdrage voor kabelverbindingen en het uitbreiden of bouwen van nieuwe HS/MS stations?
Antwoord	De netbeheerder investeert in de elektriciteits-infrastructuur. Dit jaar investeert de netbeheerder 271 mln. in NHN. Komende jaren zal dit naar alle waarschijnlijkheid nog meer worden.

Op pagina 98 staat. ‘Voor Westfriesland is het duidelijk dat een overgang naar een duurzaam energiesysteem met deze impact op de samenleving niet zonder de inbreng van de samenleving kan.’

11.	Hoe gaat de gemeente om met werkbare duurzaamheidsoplossingen m.b.t. vergunningverlening?
Antwoord	De RES wordt de komende jaren opgenomen in het Omgevingsbeleid (Omgevingsvisie en Omgevingsplan). Daarin wordt een integrale afweging gemaakt met andere thema's zoals wonen, ruimtelijke ordening, gezondheid, en milieu. De raad stelt het Omgevingsbeleid vast. Het Omgevingsbeleid vormt de basis voor te vergunningverlening.

Uit de SDE(+) subsidieaanvragen blijkt dat er ook nog een aantal geplande initiatieven in de regio zijn.

12.	Hoeveel van deze aanvragen zijn er gepland in onze regio (Westfriesland)?
Antwoord	Volgens onze informatie betreft het 52 aanvragen.
13.	Zijn er Initiatieven gepland in gemeente Medemblik?
Antwoord	Hiervan bevinden zich 13 in de gemeente Medemblik. We voeren op dit moment het project Zon op dak uit. We hebben de eigenaren van grote daken recent een brief gestuurd. We bieden hen ondersteuning om hierop zonnepanelen te leggen. Een aanvraag voor SDE-subsidie maakt onderdeel uit van deze ondersteuning. Voor meer informatie kunt u ook kijken naar https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/energietransitie/zon .
14.	Worden deze initiatieven meegenomen in het aanbod?
Antwoord	Ja, in de concept RES-NHN is bestaande en geplande opwek (totaal 2,2 TWh) meegenomen. De verleende SDE+ beschikkingen t/m 2019 zijn hierbij uitgangspunt.
15.	Hoeveel vergunningsaanvragen heeft momenteel de gemeente Medemblik lopen m.b.t. initiatieven vanuit de inwoners en ondernemers?
Antwoord	Op dit moment hebben we 2 vergunningaanvragen lopen er 3 principeverzoeken.
16.	Hoeveel vergunningen zijn er afgewezen? Waarom zijn deze afgewezen? a. Heeft de gemeente meegedacht of advies gegeven wat wel mogelijk is?
Antwoord	Een aantal verzoeken voor de aanleg van een zonneweide wezen we af. Dit omdat we conform besluit van de raad eerst een aantal pilots voor de realisatie van zonneweides uitvoeren. Aan de hand van deze pilot én deze concept RES-NHN komen we met gemeentelijke kaders voor duurzame energieopwekking op land. Totdat de raad dit gemeentelijk beleid vaststelt nemen we geen nieuwe verzoeken in behandeling. Zo is dit ook met de raad afgesproken.

Hoofdstuk 4.5 Gemeentelijke ambities staat. Uit dit programma volgen belangrijke speerpunten:

- de gemeente Medemblik is in 2040 energieneutraal, aansluitend op de Westfriese ambitie;
- in 2050 zijn alle woningen aardgasvrij;
- de gebieden in de gemeente zijn in 2030 klimaat adaptief ingericht. Het vergroenen van de omgeving is daarbij een van de sleutels, het vergroten van de biodiversiteit een randvoorwaarde.

17.	Wat zijn de geschatte kosten om alle woningen in 2050 aardgasvrij te maken?
-----	---

Antwoord	Dat is nog onbekend. We zijn op dit moment de Transitievisie Warmte aan het opstellen. Deze geeft een beeld welke wijken als eerste afgesloten kunnen worden van aardgas. De uiteindelijke kosten zijn mede afhankelijk van de warmteoplossing die per wijk wordt gekozen. Daarnaast hebben inwoners nu nog steeds de vrijheid om zelf te kiezen uit een warmteoplossing. Onafhankelijk van de gekozen warmteoplossing is het energiezuinig maken van de woning altijd goed. Hier staan ook voordelen tegenover voor inwoners. Denk daarbij bijvoorbeeld aan subsidies maar ook een lagere energierekening.
18.	Zijn de mogelijke kosten voor de gemeente, rijk of huizenbezitters?
Antwoord	Het beleid is nog in ontwikkeling. Het Rijk gaat uit van woonkostenneutraliteit. Dat zou betekenen dat de gemiddelde kosten voor inwoners gelijk blijven. Hoe dit er in de praktijk uit ziet is nog onderwerp van onderzoek.
19.	Hoe gaat de gemeente de inwoners faciliteren die niet de middelen hebben om aan deze ambities mee te doen?
Antwoord	Dit is een vraagstuk die we pas kunnen beantwoorden wanneer de Transitievisie Warmte van onze gemeente beschikbaar is. Ook is het afhankelijk hoe het Rijksbeleid eruit gaat zien, zie het antwoord hiervoor. Tenslotte is het ook aan de raad zelf om te bepalen welke middelen ze hiervoor beschikbaar wil stellen. Voor mensen met een smalle beurs zijn er nu al diverse mogelijkheden beschikbaar. U kunt dan denken aan een duurzaamheidsleningen. Daarnaast is het ook de mogelijkheid om zonnepanelen te leasen.
20.	Hoeveel bomen is de gemeente van plan te planten de komende twee jaar?
Antwoord	Daar is moeilijk een duidelijk cijfer aan te geven. Ten eerste gaan we de komende twee jaar nieuwbouwprojecten en reconstructies uitvoeren. Welke dit precies zijn kunnen we nu nog niet voorzien. Ten tweede kunnen we pas het aantal benodigde bomen bepalen wanneer het stedenbouwkundig plan en beplantingsplan klaar is. We maakten wel inzichtelijk hoeveel bomen we in 2018 en 2019 aanplantten. Dit waren in totaal 617 bomen.

Vervolg op hoofdstuk 4.5 staat in de laatste alinea een opsomming van suggesties.

21.	Hoeveel van deze plannen zijn realiseerbaar? a. Welke zijn dat? b. Op welke termijn kunnen die gerealiseerd worden?
Antwoord	Dit zijn suggesties die inwoners deden tijdens de lokale ateliers. De realiseerbaarheid van de plannen hebben we niet onderzocht.

22.	Hoe zouden deze suggesties uitgewerkt kunnen worden los van de RES?
Antwoord	Tal van suggesties betreffen innovaties die op termijn wellicht kunnen bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen. We houden deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. Voor wat betreft het planten van bomen zijn we afhankelijk van het budget dat de raad hiervoor beschikbaar stelt. Voor wat betreft het verminderen van het energieverbruik is het belangrijk dat we inwoners hiervan bewust blijven maken.
23.	Hoeveel bomen zijn er netto bijgekomen de afgelopen twee jaar in gemeente Medemblik?
Antwoord	Zie ook onder antwoord 20, dit zijn er in totaal 617 in 2018 en 2019. Dit jaar hebben we tot en met augustus 167 bomen aangeplant.
24.	Werkt de gemeente mee (vergunningen, faciliteren etc.) als een agrarische ondernemer zijn land wil ombouwen tot zonnepanelenpark, windmolens en/of waterstofstation?
Antwoord	Dat is afhankelijk waarvoor een agrariër een vergunning aanvraagt. Voor een zonneweide zijn we nu eerst een aantal pilots aan het uitvoeren. Afhankelijk van de uitkomsten komen we met gemeentelijk beleid voor duurzame energieopwekking op land. Aanvragen voor windmolens wijzen we af. We willen geen nieuwe windmolens erbij op ons grondgebied. Dit is in lijn met uitspraken die de raad hierover eerder heeft gedaan. Aanvragen voor de plaatsing van een installatie om waterstof op te wekken (in combinatie met bijvoorbeeld zonneparken) toetsen wij aan het nog te ontwikkelen beleid voor duurzame energieopwekking op land. Wij staan in beginsel positief tegenover waterstofinstallaties gezien ook de motie van uw raad om bij het agrarisch bedrijf aan De Vleetweg 1 een waterstofinstallatie mogelijk te maken. Bij een individuele aanvraag of principeverzoek toetsen wij uiteraard ook aan ons ruimtelijk beleid, draagvlak en aan de relevante omgevingsaspecten zoals externe veiligheid.

Theoretisch gezien zouden er met de verwachte uitbreiding circa 1 miljoen huishoudens verwarmd kunnen worden met de restwarmte van de datacenters.

25.	Hoeveel huishoudens zouden er daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de restwarmte? Onderbouw uw antwoord.
Antwoord	Dit is nog niet concreet te maken. De Gemeente Hollands Kroon onderzoekt of de restwarmte van datacenters gebruikt kan worden voor de verwarming van woningen. Dit is afhankelijk van meerdere aspecten, zoals: is het rendabel om een warmtenet aan te leggen (is de bebouwingsdichtheid van het gebied voldoende), zijn de woningen voldoende geïsoleerd of is een warmtepomp nodig om de temperatuur te verhogen naar een bruikbaar niveau (de restwarmte van datacenters is een 'middentemperatuurbron');

	tussen de 25 en 35 graden), etc.
--	----------------------------------

Om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord uit te werken, wordt een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) Noord-Holland & Flevoland opgesteld. Hierin staan alle projecten/maatregelen die (al) worden uitgevoerd om CO₂-uitstoot te verminderen.

26.	Wat zijn de gevolgen voor de RMP als het klimaatakkoord wordt teruggetrokken of bijgesteld? Onderbouw uw antwoord.
Antwoord	Zie antwoord 1.

Hoofdstuk 6.3.2 Innovatie, arbeidsmarkt en onderwijs. Arbeidsmarkt: kans of bedreiging? Naast risico's biedt de energietransitie ook kansen voor mensen om een positie op de arbeidsmarkt te veroveren of hun positie te verbeteren. Ingeschat wordt dat dit in Nederland rond de 100.000 banen betreft, nieuw en bestaand.

27.	Hoeveel fysieke banen komen erbij door de energietransitie in gemeente Medemblik?
Antwoord	Dit kunnen we niet inschatten.
28.	Indien andere regio's binnen de RES NHN niet aan de eisen voldoen. Zijn er dan andere regio's die het verschil moeten goed maken?
Antwoord	De RES vraagt interbestuurlijke afstemming en samenwerking. Als een andere gemeente/deelregio binnen de energieregio NHN de opwek in zoekgebieden verlaagd wordt het totale bod van de RES-NHN lager. Of dit resulteert in het compenseren in een andere gemeente/deelregio, is aan de RES-regio zelf. Het belangrijkste is dat in heel Nederland de 35 TWh in 2030 gerealiseerd is. Of dit gaat lukken wordt doorgerekend door PBL. Tot aan 2030 wordt de planvorming en uitvoering van de RES gemonitord. Voor het geval de 35 TWh niet wordt gehaald, wordt er voor de resterende opgave een verdeelsleutel opgesteld door de VNG, IPO en UvW. Indien er een resterende opgave volgt voor NHN, dan is het eerst aan de regio om te bepalen hoe en waar deze resterende opgaven ingevuld wordt.
29.	Op basis van welke berekeningen leveren de windmolens en zonnepanelen energie bij? (Gaat het hier om op volle capaciteit of wordt er rekening gehouden met halve capaciteit van de windmolens en zonnepanelen)
Antwoord	Er wordt gebruik gemaakt van nationale cijfers hiervoor (analysekaarten NP RES). Daardoor zijn alle 30 RES-en optelbaar en vergelijkbaar. Wind: In de berekeningen is uitgegaan van een 3 MW turbine. Het aantal vollasturen is

	afhankelijk van de locatie (o.b.v. windsnelhedenkaart per gemeente, bron: Eindadvies basisbedragen SDE+ 2019, PBL 2019): <table> <tr> <th>Categorie windsnelheid</th><th>Vollasturen (uren/jaar)</th></tr> <tr> <td>Wind op land, $\geq 8,0$ m/s</td><td>3.480</td></tr> <tr> <td>Wind op land, $\geq 7,5$ en $< 8,0$ m/s</td><td>3.120</td></tr> <tr> <td>Wind op land, $\geq 7,0$ en $< 7,5$ m/s</td><td>2.750</td></tr> <tr> <td>Wind op land, $\geq 6,75$ en $< 7,0$ m/s</td><td>2.600</td></tr> <tr> <td>Wind op land, $< 6,75$ m/s</td><td>2.420</td></tr> <tr> <td>Wind in meer (water $\geq 1\text{km}^2$)</td><td>4.050</td></tr> </table> Zon: Er is gerekend met het gemiddeld aantal vollasturen in Nederland: 950. De theoretische potentie (opwek) is bepaald door het aanwezige of beschikbare oppervlak te berekenen van een bepaalde toepassing en vervolgens daar een benuttingspercentage aan toe te kennen. Het benuttingspercentage geeft aan welk deel van het oppervlak effectief potentieel benut kan worden voor de opwek van zonne-energie. Dit benuttingspercentage is beschreven in de concept RES (p.95 voor Westfriesland). Over het benutbaar oppervlak wordt de potentie berekend aan de hand van een opbrengst per m2 bij een gemiddeld aantal vollasturen in Nederland.	Categorie windsnelheid	Vollasturen (uren/jaar)	Wind op land, $\geq 8,0$ m/s	3.480	Wind op land, $\geq 7,5$ en $< 8,0$ m/s	3.120	Wind op land, $\geq 7,0$ en $< 7,5$ m/s	2.750	Wind op land, $\geq 6,75$ en $< 7,0$ m/s	2.600	Wind op land, $< 6,75$ m/s	2.420	Wind in meer (water $\geq 1\text{km}^2$)	4.050
Categorie windsnelheid	Vollasturen (uren/jaar)														
Wind op land, $\geq 8,0$ m/s	3.480														
Wind op land, $\geq 7,5$ en $< 8,0$ m/s	3.120														
Wind op land, $\geq 7,0$ en $< 7,5$ m/s	2.750														
Wind op land, $\geq 6,75$ en $< 7,0$ m/s	2.600														
Wind op land, $< 6,75$ m/s	2.420														
Wind in meer (water $\geq 1\text{km}^2$)	4.050														
30.	De impact van dit regionale bod is doorgerekend aan de hand van verschillende gegevensbronnen. De gegevens van groene waterstof zijn niet meegenomen in het aanbod van de RES. Waarom zijn hier geen gegevens van meegenomen?														
Antwoord	De opgave van de RES betreft de opwek van hernieuwbare elektriciteit. Groene waterstof is geen energiebron, maar een energiedrager. Groene waterstof wordt gemaakt met groene stroom (zon/wind), of via biomassavergassing. In de concept RES staat op p26: 'Andere vormen van hernieuwbare energieopwekking worden niet in het aanbod van de concept-RES meegerekend, hoewel zij wel een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van de regio. In totaal wordt er 0,42 TWh elektriciteit opgewekt uit biomassa. Daarnaast wordt in totaal 0,74 TWh aan hernieuwbare warmte opgewekt.' In de concept RES NHN zijn nog geen cijfers opgenomen over de huidige productie van groene waterstof, omdat het productieniveau nog beperkt is. In de RES 1.0 en verder zullen de ontwikkelingen in NHN verder in beeld gebracht worden.														
31.	De impact van dit regionale bod is doorgerekend aan de hand van verschillende gegevensbronnen. Datacentra's zijn energiesluipers. Waarom zijn de gegevens van datacentra niet meegenomen in de energievraag? Wat zijn de gevolgen als de gegevens wel mee genomen zijn in de doorberekening?														
Antwoord	De elektriciteitsvraag van de industrie (bijv. Tata Steel, maar ook datacenters) is een nationale opgave en hoeft niet in de regio opgelost te worden. In het Klimaatakkoord staat: in 2030 komt 70 procent van de totale elektriciteitsvraag in Nederland uit hernieuwbare bronnen. Dat gebeurt met windturbines op zee (49 TWh), op land en met zonnepanelen op daken en in zonneparken (35 TWh grootschalig zon/wind en 7 TWh														

	kleinschalig zon, bijv. op daken van woningen). Er wordt verwacht dat de vermogensvraag van datacenters in de Kop van Noord-Holland van 111 MW (0,11 TWh) in 2020 stijgt naar 890 MW (0,89 TWh) in 2030.
32.	Wind op meer is niet meegenomen in de doorrekening. Met name omdat verwacht wordt dat dit, i.v.m. het vermogen aangesloten zal worden op het net van Tennet. Waarom komt dit niet ten goede voor de regio waar Wind op meer is?
Antwoord	Wind / zon op meer wordt wel meegerekend in het bod. Een voorbeeld is het zoekgebied zon + wind op het IJsselmeer. Wind op zee wordt niet meegenomen in het bod. Dit is namelijk een landelijke opgave (49 TWh), wat buiten de RES tot uitvoering wordt gebracht (Routekaart Wind op Zee 2030 en Noordzeestrategie 2030).